

ΠΩΣ ΠΙΣΩΔΙΑΒΑΙΝΟΥΜΕ

Εφημερίδα "ΛΗΜΝΟΣ"
Μάρτις - Απρίλις 1989

Εξήντα χρόνια πίσω, το 1927 - 28, ήταν το νέο Γυμνάσιο Λήμνου άρχισε να λειτουργεί και τα παιδιά του νησιού κατέβαιναν ποδαρόδρομο από τα κοντινά χωριά να συμπληρώσουν δειλά - δειλά τις θέσεις στα πρώτα θρανία, ύστερα από αυστηρές εξετάσεις, γραπτές και προφορικές.

Από τα μακρινά χωριά, ελάχιστα ήταν τα παιδιά, που οι πατεράδες τους μπορούσαν να διαθέσουν χρήματα για το νοίκι σε σπίτια της πρωτεύουσας και τη κουμπάνια της εδωμάδας που την μετέφεραν με τα γαϊδουράκια τους.

Και μετά οι καλοί μαθητές, που οι γονείς τους είχαν την οικονομική αντοχή, άρχισαν να παίρνουν τον δρόμο για σπουδές στα πανεπιστήμια ή άλλες ανώτερες σχολές της Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Αυτό, φαίνεται, άρχισε ν' ανησυχεί ορισμένους, που τα γράμματα τα είχαν μέχρι τότε οικογενειακό τους προνόμιο. Και να τα πρώτα σημάδια στο νησί:

—Τι τα θέλουν τα γράμματα; Ήξεραν οι παπούδες τους ή οι πατεράδες τους γράμματα;

—Για το καλό του τόπου, να μάθουν να καλλιεργούν τη γη!! τη γη!! Αυτή θα τους δώσει ψωμί να φάνε.

Έτσι φώναζαν οι άρχοντες του τόπου.

Εδώ φαίνεται ολοκάθαρα ο φόβος και ο τρόμος, που κατείχε τους ιθύνοντες του νησιού, μη τυχόν η μόρφωση των παιδιών ~~αντισταθεί σιγά - σιγά τα προγονικά έθιμα των πατεράδων τους και σταματήσουν τα «ταγίνια» με τα φρέσκα τυριά, τα γάλατα, τα γουμάρια σπιτιδιών και θυμαριών για τους φούρνους και τα πλουταριά των μεγαλονοικοκυραίων, καθώς και το ξακουστό χωνευτικό νερό του Αυλώνα που τότεπιαν στα παλιά χρόνια μόνο οι αγάδες του νησιού.~~

Και όλα αυτά, κάθε οχτώ στις κυράδες και αφεντάδες του Κάστρου, που τα παραλάμβαναν οι δούλες και παραδούλες τους και τα έβιαζαν όμορφα - όμορφα στις αποθήκες. Οι αγράμματες δούλες, που έτρωγαν το ιδιαίτερα για αυτές ζυμωμένο κριθαρένιο ψωμί!!

Και «για το καλό του τόπου» σκέφτηκε τότε η Παλλημνιακή Επιτροπή, που είχε στην κατοχή της το εύφορο κτήμα της Μητρόπολης, να χτίσει Γεωργική Σχολή, να μάθουν τα παιδιά των Λημνίων να καλλιεργούν τη γη!! Τις τελευταίες αυτές λέξεις τις τόνιζαν ζωηρά σε κάθε συζήτηση και τις επαναλάμβαναν πολλές φορές έτσι: τη γη!! τη γη!! Και γινόταν το πρώτο θέμα της ημέρας και πλύση εγκεφάλου στους αφελείς...

Όλοι, μικροί - μεγάλοι, τέντωναν τ' αφτιά τους ν' ακούσουν τι θα τους πει ο υψηλόσωμος «αρχιπαλλημνιακός» που χτυπούσε θυμωμένα την πελώρια «επιστημονική» του μπαστούνα στο πάτωμα του καφενείου και πολλές φορές ακόμα πάνω στο ξύλινο τραπέζι ή έξω που μαζεύονταν πολλοί να τον ακούσουν όρθιοι με τεντωμένα τα αφτιά τους...

Και στιγμές - στιγμές, πώς του ερχόταν και ανέμιζε στον αέρα τη μακριά μπαστούνα του, λες και ήταν ο μυθικός Ποσειδώνας, που ταρακουνούσε με θυμό τη θάλασσα κι έφερνε τις τρομερές φουρτούνες!! Τότε, ούμδουλοι και άλλοι, γίνονταν μπροστά του άβουλα και άφωνα όντα, είτε από φόβο, είτε από συμπέροντα ατομικά και υπέγραφαν ακόμα και στα χαρτιά έτσι άσχεφα και ανεύθυνα, αφού η «σοφή» μπαστούνα χτυπούσε με θυμό το πάτωμα κι αυτό σήμαινε, πως όσα έλεγε ο «αρχιπαλλημνιακός» ήταν δίκαια και σοφά.

Με τέτοιον πρωτότυπο τρόπο έπαιρνε τις αποφάσεις του δίχως καμιά διαφωνία. Γιατί τα είχε «κεκείνος» και όσα έλεγε, ήταν πάντα «για το καλό του τόπου».

Εδώ θ' αναφέρω, ότι μετά τη Μικρασιατική Κιχταστροφή του 1922, οι έφεδροι πολεμιστές είχαν ιδρύσει στη Λήμνο Σύλλογο Εφέδρ. Πολεμιστών Ακτιμόνων, που έκανε σκληρό και επίμονο αγώνα για το μοίρασμα του κτήματος της Μητρόπολης, που είχε πέντε χιλιάδες στρέμματα, στους ακτήμονες εφέδρους αλλά οι ιθύνοντες του νησιού, αντέδρασαν με όλα τα μέσα που διέθεταν και τελικά το γλύτωσαν, παρουσιάζοντας το σαν

αγροτικό πειραματικό κτήμα για διάφορες καλλιέργειες...

Ευτυχώς, όμως, ο Σύλλογος σιγά - σιγά με τις προσπάθειές του, κατάφερε να μοιραστούν τα μοναστηριακά κτήματα του νησιού στους ακτήμονες.

Σπουδαίο ρόλο από άποψη οργάνωσης και καθοδήγησης στην περίπτωση αυτή, έπαιξε ο αξέχαστος Στρατής Ζωγράφος από το χωριό Πλατύ, ανάπηρος πολέμου 1922, που ήταν και ο ιδρυτής της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Λήμνου.

Τα μοναστηριακά κτήματα μοιράστηκαν μεν, αλλά οι ακτήμονες ήταν τόσο πολλοί, που το μερίδιο, που αναλογούσε στον καθένα, ήταν ελάχιστο σε στρέμματα, γι αυτό πάρα πολλοί ακτήμονες πήραν τα μάτια τους και έφυγαν σε κτήματα της κουμένης για το πικρό ψωμί της ξενιτιάς, αφού στον τόπο τους δεν μπορούσαν να ζήσουν.

Οι περισσότεροι απ' αυτούς πήγαν στη Λατινική Αμερική, όπου εργάστηκαν σκληρά σε βαριές δουλειές και ύστερα από μερικές δεκαετίες ελάχιστοι επέστρεψαν. Οι άλλοι, άφησαν τα κόκκαλά τους στην ξένη γη!

Αφού, λοιπόν, οι άρχοντες του νησιού με διάφορα μέσα, όπως γράφω παραπάνω, γλίτωσαν το κτήμα της Μητρόπολης από το μοίρασμα στους ακτήμονες πολεμιστές και περιήλθε τούτο στην απόλυτη πια ιδιοκτησία της Παλλημνιακής Επιτροπής, ο τότε Πρόεδρος της, με τους περί αυτόν, σκέφτηκαν να θγάλουν στο «σφυρί» τα πιο εύφορα στρέμματα του κτήματος, για να χτίσει η Γεωργική Σχολή, που θα φοιτούσαν τα παιδιά του νησιού να μάθουν να καλλιεργούν τη γη...

Έτσι, οι μαθητές, με την καθοδήγηση των γεωπόνων, που θα διοριζόταν στη Σχολή, θα καλλιεργούσαν τα υπόλοιπα κτήματα, θα φύλαγαν τα κοπάδια προβάτων, χοίρων και άλλα και θα είχαν με τη δουλειά τους αυτή, τη συντήρησή τους.

Και αυτόν τον «πονηρήν» τρόπον, δεν θα έβγαζαν να βρουν καλλιεργητές και δοσικούς με πληρωμή.

Φυσικά εφόσον στο προεδρικό αξίωμα της Επιτροπής βρισκόταν η «επιστημονική μπαστούνα» τα μέλη της Επιτροπής αυστηρητί θα υπέγραφαν όλες τις αποφάσεις, που θα έπαιρνε ο πρόεδρος. Γιατί ήταν ο μόνος που σκεφτόταν επιστημονικά και η κάθε σκέψη του είχε σαν στόχο «το καλό του τόπου».

Έτσι λοιπόν, πάρθηκε ομόφωνα η απόφαση και τα καλά σπρέιματα, που δόθηκαν στο «σφύρι» τ' αγόρασαν αυτοί που είχαν τα χρήματα, οι μεγαλονοικοκυραίοι και έγιναν αυτοί πιο πλούσιοι, ενώ οι ακτήμονες πιο φτωχοί και δούλοι αυτών!!

Στη συνέχεια έγιναν διαγωνισμοί για την ανέγερση των κτιρίων της Σχολής και με την έγκριση του «αρχιπαλλημνακού» ανατέθηκαν σε μηχανικούς και εργολάβους όλες οι οικοδομικές εργασίες της Γεωργικής Σχολής.

Επακολούθησε η θεμελίωση, παρουσία επιστημόνων και αρκετού κόσμου και αγιασμός από τον δεσπότη και δυο παπάδες.

Στη μεγάλη αίθουσα της Μητροπόλης, στρώθηκαν πλούσια τραπέζια και γευμάτισαν οι καλεσμένοι.

Την επομένη κιόλας, άρχισε η κατασκευή του έργου με εντατικό ρυθμό, για να τελεωθούσε όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, να φοιτήσουν τα παιδιά των Αθηναίων.

Έτσι, δεν θα είχαν πια ανάγκη να φοιτούν στο γυμνάσιο ή να σπουδάσουν σ' άλλες σχολές της Αθήνας και Θεσσαλονίκης και οι γονείς τους θα γλίτωναν από τα καλάθια, που κουβαλούσαν και τα νοίκια στα σπίτια του Κάστρου.

Αυτά έπιασαν πολύ τότε στους απλοϊκούς γονείς.

Το κτιριακό συγκρότημα υψώθηκε σύντομα και δέσποζε σ' όλη την περιοχή της Πολιόχνης.

Όταν κατέβαιναν τα μικρά λεωφορεία της εποχής εκείνης στο Κάστρο, μεγάλοι και μικροί έβλεπαν και θαύμαζαν αυτό το ωραίο οικοδόμημα, προπαντός οι γεωργοί, που τα παιδιά τους θα φοιτούσαν σ' αυτό το «μεγάλο σχολείο» χωρίς να ξοδεύουν χρήματα για τη μόρφωσή τους και θα αποφοιτούσαν με το απολυτήριο τέλειως γεωργικής κατάρτισης.

Έτσι τους είχαν πει οι ιθύνοντες, ότι τα παιδιά, που θα τελείωναν τη Σχολή, θα ήταν «μικροί γεωπόνοι» και θα καλλιεργούσαν τη γη επιστημονικά για να καρπίζει περισσότερο.

Αυτά τους έλεγαν και τα ξοκάλεγαν να μπουν καλά στο μυαλό τους και οι απλοϊκοί γονείς κι όλοι οι κάτοικοι του νησιού, τα πίστευαν και με αγωνία περίμεναν την ευλογημένη μέρα, που θα γινόταν τα εγκαίνια της Σχολής και οι εγγραφές για τη φοίτηση των παιδιών τους.

Όταν, όμως, όλα ήταν έτοιμα και ήρθε η ώρα της τοποθέτησης προσωπικού στη Σχολή, οι σοφοί της Παλλημνιακής άρχισαν να συσκέπτονται για τα «περατέρω». Θαρρείς και τους έπιασε όλους γλωσσοδέτης!! Η σοφή μπαστούνα του «αρχιπαλλημνακού» δεν ξαναχτύπησε πια. Με νοήματα απόγνωσης και αδέξιες κινήσεις των χεριών τους, προσπαθούσαν να βρουν μια λύση στο δύσκολο πρόβλημα, που τους παρουσιάζεται τώρα: Ποιοί θα ήταν αυτοί που θα διδάξουν στη Σχολή εκτός από τους γεωπόρους; Καθηγητές; Δάσκαλοι; Τι είδους προγράμματα διδασκαλίας θα κατήρτιζαν μετά την αποφοίτηση των παιδιών από το Δημοτικό, χωρίς να μαθαίνουν άλλα γράμματα, όπως έλεγαν αρχικά και βροντοφώναζαν: τι τα θέλουν τα γράμματα; Όμως, χωρίς γράμματα, πώς θα μάθουν να καλλιεργούν τη γη επιστημονικά, όπως στην αρχή στις ομιλίες τους υποσχέθηκαν; Γιατί την έχτισαν λοιπόν τη Σχολή; Για να μαθαίνουν τα παιδιά να καλλιεργούν τη γη με την καθοδηγηση μόνον των γεωπόνων; Από πρακτική και τεχνική μόνον άποψη; Χωρίς άλλα γράμματα; Αυτό το πρόβλημα μαζί με άλλα κατοπινά, έμειναν άλυτα. Και όπως ήταν επόμενο, η πολύφωνη εκείνη ορχήστρα της Παλλημνιακής σίγησε!! Ξεφούσκωσε η γκάιντα!! Η Σχολή δεν λειτούργησε ποτέ!! Έμεινε ένα κτίριο άδειο, ολομόναχο στην ερημιά!!... Και, φυσικά, ο κόσμος άρχισε τα ειρωνικά σχόλια. Όταν περνούσαν τα λεωφορεία από το δρόμο, κατεβαίνοντας για το Κάστρο και οι επιβάτες αντίκρυζαν τη Σχολή, δεν τη θαύμαζαν όπως πρώτα, αλλά έλεγαν μεταξύ τους: «Κρίμα τέτοιο ωραίο κτίριο!! Κρίμα

τα χρήματα που ξοδεύτηκαν!! Κρίμα τα χωράφια της Μητροπόλης, που πωλήθηκαν για να χτιστεί αυτό το άδειο και άχρηστο κτίριο εδώ στην ερημιά».

Θυμήθηκαν τα παλιά. Τις φωνές του «αρχιπαλλημνακού» που χτυπώντας τη μπαστούνα του στο πάτωμα του καφενείου, φώναζε μ' όλη τη δύναμή του: «...τι τα θέλουν τα γράμματα τα παιδιά των Αθηναίων; Να μάθουν να καλλιεργούν τη γη. Γι αυτό θα κάνουμε Γεωργική Σχολή».

Τα σχολιάζαν όλα αυτά οι επιβάτες των λεωφορείων και προπαντός οι κάτοικοι των χωριών, που γειτόνευαν με το κτίμα της Μητροπόλης.

Μετά από λίγα χρόνια, ήλθε ο πόλεμος του '40 και οι Γερμανοί έκαναν τη Σχολή στρατώνα.

Έτσι, οι Παλλημνιακοί, απαλλάχτηκαν από τη σκοτούρα που τους βασάνιζε και τα πικρά σχόλια του κόσμου.

Τους έμεινε όμως, το στίγμα της επιπολαιότητας και απερισκεψίας!

Φεύγοντας οι Γερμανοί από το νησί, ανατίναξαν ένα τμήμα του κτιρίου, που η Παλλημνιακή το επισκεύασε αμέσως και μετέτρεψε κατόπιν όλο το κτιριακό συγκρότημα σε «Γεωργική Αποθήκη» του κτήματος της Μητροπόλης.

Και πιο μετά, η χούντα, την έκανε πάλι στρατώνα.

Μέχρι σήμερα η «περίφημη» Γεωργική Σχολή, εξακολουθεί να είναι στρατώνας!

Ίδού οι αγαθοεργίες της Παλλημνιακής μας!!!

Και όπως βλέπουμε εδώ, η ιστορία του Παλλημνιακού μας στα χρόνια αυτά είναι ένα θήμα εμπρός και δέκα πίσω.

Αλλά σαν επιστήμονες των ανωτάτων σπουδών μεγάλοι «θαυματοποιοί» που είναι οι διορισμένοι αρχιπαλλημνιακοί μας με ταχυδακτυλουργική ειδικότητα αφαιρούν τα δέκα θήματα πίσω και μας δείχνουν και μας μιλούν και μας λιβανίζουν απόμα, διαρκώς για το ένα.

Μα θα μου πείτε για ποιόν τα λες αυτά, γι αυτούς;

Όχι, για το Θεό! Για τον εαυτό μας, που περιμένουμε φως, από ποιούς; Από τους φωτασβέστες. Με το δημοσίευσμά μου αυτό δεν έχω καμιά απολύτως πρόθεση να θίξω ζώντες και πολύ περισσότερο νεκρούς, εκεί που ησυχάζουν.

Εκείνο που προπαντός θέλω να τονίσω είναι ότι αντί να πάμε μπρος η Παλληνιακή μας η διορισμένη, σαν απεσταλμένη από «ανωτέρα δύναμη» συνεχίζει την παραδοσιακή θεάρεστη αγαθοεργία της.

Ιούνη 28/1988 είχε συνέλθει το Επαρχιακό Συμβούλιο (στην αίθουσα Βιβλιοθήκης Καρατζάδειου) με θέμα, να σταματήσει η θεμελίωση του ιδιωτικού Ναυδρίου της Παλληνιακής, στη θέση καμένου κινηματογράφου και να γίνει παιδική χαρά, πράσινο κλπ. Αυτό θα ισοδυναμούσε με πολλά ναύδρια στη μνήμη των θυμάτων της 9. 9.1989.

Αυτό εισηγήθηκαν οι αξιότιμοι κ.κ. Έπαρχος, Δήμαρχος και άλλοι φορείς. Ο τότε Πρόεδρος της Παλληνιακής Μπάμπης Παντελαρούδης, όλους τους έγραψε κάτω από τα παλιά του τα παπούτσια και συνέχισε την αγαθοεργία του.

Τ.Γ. Στην εφημερίδα «ΛΗΜΝΟΣ» (Μάης - Ιούνιος 88) με τίτλο «Ένας ακόμη ανοιχτός χώρος χιτίζεται» αντιγράφω: «Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μύρινας για το θέμα, ο Δήμαρχος Δαβίδ Κασσίμης, είτε αιομη ότι στη συζήτηση δεν έπρεπε να συμμετέχει ο κ. Βουλγαρόπουλος (Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου) αφού από το χτίσιμο της εκκλησίας είχε οικονομικό συμφέρον (εργολάβος).

Και πιο κάτω: «Ο Πρώην Δήμαρχος Γιάννης Ξηροδάς είτε, ότι και ο Πάσης Παντελαρούδης (Δημοτικός Σύμβουλος - Πολιτικός Μηχανικός) δεν έπρεπε να συμμετέχει στη συζήτηση κατά μείζονα λόγο του κ. Βουλγαρόπουλου, αφού συζητείται απόφαση του πατέρα του Μπάμπη Παντελαρούδη. Όμως ο Πάσης Παντελαρούδης που έκανε και τα σχέδια της εκκλησίας συμμετείχε ενεργά και ψήφισε φυσικά υπέρ του πατέρα του.

Στην εφημερ. «ΛΗΜΝΟΣ» (Ιούλης 1988) διαβάζω: «Εκκλησία αντί Σχολεία» για το ίδιο θέμα: «Τελικά ο χώρος του καμένου κινηματογράφου στην αγορά του Κάστρου δεν έγινε πάροχο με μία στήλη που θα αναγράφονταν τα ονόματα των θυμάτων της πυρκαϊάς του 1939 όπως υποστήριζαν οι Σύλλογοι, ο Δήμαρχος και το Επαρχιακό Συμβούλιο, αλλά καυσοκενάστηκε ναός όπως το ήθελε ο διορισμένος από την Κυβέρνηση Πρόεδρος του Παλληνιακού Σχολικού Ταμείου κ. Μπάμπης Παντελαρούδης».

Στο κέντρο της πόλης μας, αντί για παιδική χαρά να μας οικοδομεί «αγαθοεργικό θεάρεστο ιδιωτικό ναύδριο».

Φαίνεται ότι λησμονήσαν το Καταστατικό του Παλληνιακού Σχολικού Ταμείου και ενδιαφέρονται για την επουράνια γαλήνη και αθανασία της ψυχής μας και εν έτει 1988 έτσι να μας πιασδιαβαίνουν.

